

Lengyelországi kérdésfelvetés: szükség van-e információs munkatársi etikai kódexre?

Korábban több kísérlet halt el (legutóbb Zbigniew Żmigrodski 1991. évi kísérlete) a könyvtáros etika megfogalmazásának és elfogadásának problémakörében. Ennek oka az volt, hogy a rendkívül differenciált szakma (hivatás) különféle tartományainak képviselői nem tudtak megállapodásra jutni, hogy mi a közös erkölcsi követelmény mindannyiuk számára. Szerzőnk szerint egy szakma akkor mondható igazán szakmának, ha szakmai egyesületbe tud tömörülni, és ha gyakorlásának etikai kódexe vagy legalábbis szakmai eljárási kódexe van. Nos, Lengyelországban az egyesület nem hiányzik, az etikai kódex annál inkább.

Az USA-ban, Kanadában, Nagy-Britanniában és Ausztráliában pl. a könyvtárosoknak (és velük együtt egyre inkább az információs dolgozóknak is) léteznek általános, speciális és területi kódexei. Lengyelországban is – ezt kívánja a fejlődés – közös etikai kódexre van szükségük a könyvtárosoknak és az információs munkatársaknak, olyan legáltalánosabb kötelelmeghatározásokra, amelyekből kiindulva elkészíthetők az egyes részszakmák bővebb és speciálisabb kódexei. Az általános szabályozásra a leginkább követhető minta az *Association of Independent Information Professionals Code of Ethical Business Practice* c. szabályzata, amely nyolc pontban rögzíti az efféle tevékenységet végző személyek felelősségét.

A szerző szerint a kívánatos, valamennyi információs munkatársat átfogni tudó etikai kódexnek (eljárásgyűjteménynek) mindössze öt pontból kellene állnia. E pontokban a következő tartalom nyerne kodifikálást:

1. Az olvasás szabadságának és az olvasó által igényelt információk szabad elérésének garantálása.
2. A szerzői és rokon jogok védelme.
3. Szakmai hozzáértés az igények eredményes és nem korlátozott kielégítésében. (Itt legfeljebb a gyerekekre és az ifjúságra nézve lehet – erkölcsrombolás veszélye címén – némi tilalmakat felállítani.)
4. A használók és a kollégák személyiségének és privát voltának tiszteletben tartása, ami egyézersmind az általuk igénybe vett információk bizalmas kezelésének garantálását is jelenti.
5. Annak a szituációnak elkerülése, amelyben a saját nézetek, meggyőződések és érdekek kereszteznék az információs intézmény, az állomány és a használók „üdvét”.

/KISIŁOWSKA, M.: *Etyka pracowników informacji w Polsce – czy jest możliwe?* = Bibliotekarz, 5. sz. 1999. p. 2–5./

(Futala Tibor)

Állást keres

Francia és könyvtár szakos egyetemi diplomával rendelkező könyvtáros nyolcéves munkaviszonnyal, középfokú francia nyelvvizsgálóval és angol nyelvtudással állást változtatna. A Szirén könyvtári rendszer és a Winword szövegszerkesztő program kezelésében szerzett jártasságot. *Tésenyi Ferenc*, telefon: 314-5712

TMT-példányok ingyen!

A *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás* régebbi évfolyamainak egyes számaiból (1976–1999-ig) megmaradt példányokat tud nyújtani a szerkesztőség, hogy előfizetőink esetleg hiányzó példányukat pótolhassák, és így egyes köteteket teljessé tehessék.

Az igényelt példányok a szerkesztőségben (OMIKK, Múzeum u. 17. félemelet 54.) vehetők át: hétfőn és csütörtökön 9–11 óráig. Érdeklődni a megjelölt időben telefonon (486-4175) lehet.